

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	
ผู้เขียน	นางสาวพัทธมน เอี่ยมสูงงค์	
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. อารณ โอภาสพัฒนกิจ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล เศรษฐบุตร กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นางเยาว์ เนาวรัตน์ กรรมการ	

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการผลิตและการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลง 2) หาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตำบลป่าสัก และ 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกรกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง โดยประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เป็นวิธีวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า วิธีการผลิตของเกษตรกรกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง เป็นลักษณะเกษตรกรรมแบบผสมผสาน การทำนาและการทำสวนแบบสมัยใหม่ การเลี้ยงสัตว์ และการประมง ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามวิถีเกษตรดั้งเดิมของครอบครัว ลักษณะการปรับตัวของเกษตรกร 18 คน มี 3 รูปแบบ คือ แบบที่ 1 เป็นเกษตรกรรุ่นบุกเบิก คือเกษตรกรที่ทำการเกษตรมาตั้งแต่เริ่มต้นและยึดเป็นอาชีพของตนเองเรื่อยมา แบบที่ 2 กลุ่มเกษตรกรที่ทำอาชีพอื่นแล้วปรับเปลี่ยน

มาทำการเกษตร และแบบที่ 3 เกษตรกรที่ทำการเกษตรเป็นอาชีพเสริม มีอาชีพหลักค้าขายหรือรับเหมาก่อสร้าง ทำการเกษตรเพื่อความสุขและความสบายใจ

แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตำบลป่าสัก อำเภอเมืองจังหวัดลำพูน เป็นการผลักดันจากคนภายนอก คือ นักศึกษาปริญญาโท ซึ่งประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้ 1) การทำความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและค้นหาที่วิจัยร่วม 2) การทบทวนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงตำบลป่าสัก และกิจกรรมที่เกษตรกรดำเนินการ ณ ขณะนั้น 3) พัฒนาโจทย์วิจัย 4) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน 5) สรุบบทเรียนการดำเนินงาน สื่อสารกับหน่วยงานในพื้นที่และคนในชุมชน และ 6) วิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกรกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) ปัจจัยภายในระดับบุคคล อาทิ พื้นฐานครอบครัว อาชีพ ทักษะคติ 2) ปัจจัยภายในระดับกลุ่ม อาทิ ศักยภาพของผู้นำ ความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่ม การแบ่งบทบาทและหน้าที่ของบุคคลให้เหมาะสมกับงาน แรงผลักดันและแบบอย่างที่ดีของผู้นำในกลุ่ม กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ที่ร่วมกันออกแบบ และ 3) ปัจจัยภายนอก อาทิ นโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก การสนับสนุนด้านกระบวนการเรียนรู้ของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อชุมชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เครื่องมือของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และงบประมาณสนับสนุนจากโครงการชุดทุนสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาปริญญาโท (CBMAG) ภายในการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

Thesis Title Guidelines to Develop Learning Process of Sufficiency Economy Group in Pasak Sub-district, Mueang District, Lamphun Province

Author Miss Pattamon Eamsuong

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Avorn Opatpatanakit Chairperson

Assoc. Prof. Dr. Suraphol Sreshthaputra Member

Asst. Prof. Dr. Nongyao Nawarat Member

Abstract

The objectives of the research entitled “Guidelines to Develop Learning Process of Sufficiency Economy (SE) Group in *Pasak* Sub-district, Mueang District, Lamphun Province” were to 1) identify knowledge on production process of group SE group’s members and their adaptation under changes, 2) develop guidelines for developing the learning process of SE group’s members, and 3) and identify the factors contribute to the development of their learning process. Participatory action research was applied as a research methodology.

It was found that the production process of group SE group’s members is integrated farming among modern rice and fruit farm, animal production, and fishery which diverse based on prior agricultural pattern of their family. The adaptation of 18 farmers could be categorized into three groups including, first, pioneer farmers who became farmers until present, second, farmers who were used to be off-farm workers, and third, SE group’s members who do agricultural farming as a supplementary for their happiness.

The development of the guidelines for developing the learning process of SE group's members was facilitated by external master student who become the research core-team and has applied community-based research as a tool. The learning process includes 1) tuning up with stakeholders and searching for research core-team, reflection towards SE project and activities that was implemented, formulating research questions, 4) participatory design learning activities, reflection on lessons learned and sharing with other farmers and related organizations in *Pasak* Sub-district, and identify the factors contribute to the development of their learning process.

Additionally, those factors found to be 1) individual factors including family way of life; production process; attitude, 2) SE group factors including group leader's competence; cooperation of the members; appropriate roles of each members that suit to their mission; role model and encouragement from the leader; and learning activities which participatory designed by the member; competence of facilitator, and 3) external factors including the policy of *Pasak* administrative organization towards this SE project; coaching on learning process from Community-Based Research Center at Chiang Mai University; tool of community-base research approach and financial support from Thailand Research Fund through the Community-Based Master Research Grant.